TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gegužės 30 d.*

„SESV 107 straipsnio 1 dalis — Valstybės pagalba — „Valstybės išteklių“ sąvoka — „Priskyrimo valstybei“ sąvoka — Žemės ūkio sektoriaus tarpšakinės organizacijos — Pripažintos organizacijos — Šių organizacijų nuspręsta bendra veikla profesijos interesais — Šių organizacijų finansavimas savanoriškai nustatytomis rinkliavomis — Administracinis aktas, dėl kurio šios rinkliavos tampa privalomos visiems atitinkamo žemės ūkio sektoriaus specialistams“

Byloje C-677/11

dėl *Conseil d'État* (Prancūzija) 2011 m. lapkričio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. gruodžio 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Doux Élevage SNC,

Coopérative agricole UKL-ARREE

prieš

Ministère de l'Agriculture, de l'Alimentation, de la Pêche, de la Ruralité et de l'Aménagement du territoire,

Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF)

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai A. Rosas, E. Juhász (pranešėjas), D. Šváby ir C. Vajda,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. lapkričio 15 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Doux Élevage SNC*, atstovaujamos advokatų P. Spinosi, M. Massart ir D. Lechat,

— *Coopérative agricole UKL-ARREE*, atstovaujamos advokato P. Spinosi,

* Proceso kalba: prancūzų.

— *Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF)*, atstovaujamo advokatų H. Calvet, Y. Trifounovitch, C. Rexha ir M. Louvet,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos E. Belliard bei G. de Bergues, J. Gstalter ir J. Rossi,

— Europos Komisijos, atstovaujamos B. Stromsky ir S. Thomas,

susipažinęs su 2013 m. sausio 31 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 107 straipsnio, susijusio su valstybės pagalba, 1 dalies ir, konkrečiai kalbant, šioje nuostatoje nurodytos „valstybinių išteklių“ sąvokos aiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Doux Élevage SNC* ir *Coopérative agricole UKL-ARREE*, bendrovių, veikiančių žemės ūkio gamybos ir kalakutų auginimo sektoriuje, bei kompetentingų nacionalinių institucijų ginčą dėl pastarųjų sprendimo, kuriuo minėtam sektoriui atstovaujančios tarpšakinės organizacijos sudaryto susitarimo, kuriame numatyta rinkliava siekiant finansuoti šios organizacijos nuspręstą bendrą veiklą, taikymo sritis privalomai išplečiama visiems šio sektoriaus specialistams.

Teisinis pagrindas

Prancūzijos teisė

3 1975 m. liepos 10 d. Žemės ūkio tarpšakinių organizacijų įstatyme Nr. 75-600 (*Loi relative à l'organisation interprofessionnelle agricole*, JORF, 1975 m. liepos 10 d., p. 7124) buvo įtvirtintas šio sektoriaus tarpšakinis bendradarbiavimas ta prasme, kad įvairios profesinės organizacijos, paprastai vadinamos „šeimomis“, kurios yra labiausiai atstovaujančios žemės ūkio sektorių, galėtų susijungti jungiantis tarp šakų. Šio įstatymo nuostatos buvo kodifikuotos Kaimo ir jūrų žuvininkystės kodekse (*Code rural et de la pêche maritime*, toliau – Kaimo kodeksas), kurio reikšmingų nuostatų redakcija, taikytina pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, pateikiama toliau.

4 L. 611-1 straipsnyje numatyta:

„Nustatant, koordinuojant, įgyvendinant ir vertinant produkcijos orientavimo ir rinkų organizavimo politiką dalyvauja *Conseil supérieur d'orientation et de coordination de l'économie agricole et alimentaire* (Vyriausioji žemės ūkio ir maisto produktų orientavimo ir koordinavimo taryba), sudaryta iš suinteresuotų ministrų, žemės ūkio gamybos, žemės ūkio produktų perdirbimo ir pardavimo, amatininkų ir nepriklausomų maisto produktų prekybininkų, vartotojų ir pripažintų aplinkos apsaugos asociacijų, žemės ūkio nuosavybės, žemės ūkio ir maisto sektorių darbuotojams atstovaujančių sąjungų atstovų.

Ji yra kompetentinga dėl visos žemės ūkio, žemės ūkio gamybos ir miškų ūkio produkcijos.

<...>“

5 L. 632-1 straipsnyje nustatyta:

„I. Aktyviausių su atstovavimo veikla susijusių žemės ūkio produktų gamybos ir tam tikrais atvejais perdirbimo, rinkodaros ir platinimo profesinių organizacijų iniciatyva įsteigtas grupes kompetentinga institucija, gavusi *Conseil supérieur d'orientation et de coordination de l'économie agricole et alimentaire* nuomonę, gali pripažinti tarpšakinėmis organizacijomis nacionaliniu arba gamybos regiono lygiu pagal produktą ar apibrėžtų produktų grupę, jei šios grupės, visų pirma sudarydamos tarpšakinius susitarimus, siekia:

— nustatyti ir skatinti sutartinius santykius tarp jų narių,

— prisidėti prie rinkų valdymo, vykdydamos išankstinį rinkų stebėjimą, geresnį produktų pritaikymą kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu bei jų pardavimo skatinimą,

— sustiprinti maisto saugumą, visų pirma per produktų atsekamumą, siekdamos naudotojų ir vartotojų interesų.

Tarpšakinės organizacijos taip pat gali siekti kitų tikslų, be kita ko:

— skatinti sektoriaus ekonominio potencialo palaikymą ir vystymą,

— skatinti produktų panaudojimo ne maistui vystymą,

— dalyvauti tarptautinės plėtros veikloje,

<...>

II. Tarpšakinės organizacijos gali būti pripažintos tik pagal produktą arba produktų grupę. Kai nacionalinė tarpšakinė organizacija yra pripažinta, regioninės tarpšakinės organizacijos sudaro šios nacionalinės tarpšakinės organizacijos komitetus ir yra joje atstovaujamos.

<...>“

6 L. 632-2-I straipsnyje nustatyta:

„Pripažintos gali būti tik tarpšakinės organizacijos, kurių statute numatyta sudaryti organą ginčams, galintiems kilti tarp profesinių organizacijų narių dėl tarpšakinių susitarimų taikymo, spręsti <...>

Su pripažintomis tarpšakinėmis organizacijomis gali būti konsultuojamasi dėl su jomis susijusio sektoriaus politikos krypčių ir priemonių.

Jos prisideda prie nacionalinės ir Bendrijos ekonominės politikos įgyvendinimo ir gali pasinaudoti pirmenybe teikiant viešąją pagalbą.

Siekdamos gerai atlikti savo užduotis jos gali jungti vartotojams ir sektoriaus įmonių darbuotojams atstovaujančias organizacijas.

Tarpšakinių organizacijų pripažinimo ir šio pripažinimo nutraukimo sąlygos nustatytos *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) dekretu.“

7 2010 m. liepos 27 d. priėmus Žemės ūkio ir žūklės modernizavimo įstatymą Nr. 2010-874 (*Loi n° 2010-874 de modernisation de l'agriculture et de la pêche*, JORF, 2010 m. liepos 28 d., p. 13925), kuris priimtas vėliau, nei susiklostė pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, L. 632-2-I straipsnis buvo panaikintas.

8 Pagal L. 632-2-II straipsnį:

Pripažintų tarpšakinių organizacijų pagal produktą <...> sudaromuose susitarimuose, kuriais siekiama pritaikyti pasiūlą prie paklausos, negali būti konkurencijos apribojimų <...>

Šiuos susitarimus vienbalsiai priima tarpšakinės organizacijos narėmis esančių profesijų atstovai, vadovaujantis L. 632-4 straipsnio pirmoje pastraipoje įtvirtintomis nuostatomis <...>

Prieš įsigaliojant sudarytiems susitarimams apie juos pranešama žemės ūkio ministrui, ūkio ministrui ir Konkurencijos institucijai. Nuomonė, kurioje pateikiama jų išvada, skelbiama *Bulletin officiel de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes*.

<...>

9 L. 632-3 straipsnis suformuluotas taip:

„Kompetentinga administracinė institucija nustatytam laikotarpiui gali visiškai ar iš dalies išplėsti pripažintoje tarpšakinėje organizacijoje sudarytų susitarimų taikymo sritį, kai jais siekiama standartinėmis sutartimis, sutartimis, sudarytomis tam tikriems prekybos metams, ir bendrais veiksmais ar veiksmais, kuriais siekiama bendrojo intereso, atitinkančiais viešąjį interesą ir suderinamais su bendros žemės ūkio politikos taisyklėmis, skatinti, be kita ko:

1) pasiūlos ir paklausos monitoringą;

2) pasiūlos pritaikymą ir reguliavimą;

3) pateikimo į rinką, kainos ir apmokėjimo sąlygų taisyklių įgyvendinimą kontroliuojant valstybei. Ši nuostata netaikoma miško ūkio produktams;

4) produktų kokybę: šiuo tikslu susitarimuose gali būti numatyta, be kita ko, kokybės normų ir nustatymo, laikymo, transportavimo bei patiekimo, jei būtina iki produktų mažmeninės prekybos etapo, taisyklių rengimas ir įgyvendinimas; dėl kontroliuojamų kilmės pavadinimų šiuose susitarimuose gali būti numatytas kokybės kontrolės procedūrų įgyvendinimas;

5) tarpšakinius santykius atitinkamame sektoriuje, be kita ko, nustatant technines normas, taikomųjų tyrimų, eksperimentų ir vystymo programas bei investuojant į šias programas;

6) informaciją apie sektorius ir produktus bei jų pardavimų skatinimą vidaus ir tarptautinėse rinkose;

7) kolektyvinius veiksmus, skirtus kovoti su rizika ir pavojais, susijusiais su žemės ūkio ir maisto produktų gamyba, perdirbimu, rinkodara ir platinimu;

8) kovą su kenksmingais organizmais pagal L. 251-3 straipsnį;

9) produktų panaudojimo ne maistui plėtrą;

10) dalyvavimą tarptautinėje plėtros veikloje;

11) sutartinių ryšių tarp tarpšakinėje organizacijoje atstovaujamų profesijų narių vystymą, be kita ko, įtraukiant į tipines sutartis tipines nuostatas, susijusias su įsipareigojimais, kainų nustatymo tvarka, pristatymo grafikais, sutarties galiojimu, mažiausios kainos principu, pardavimo sąlygų peržiūra labai svyruojant pirminių žemės ūkio žaliavų kainoms bei su kiekio reguliavimo priemonėmis siekiant pritaikyti pasiūlą prie paklausos.“

10 Priėmus 2010 m. liepos 27 d. Įstatymą Nr. 2010-874 šis L. 632-3 straipsnis yra suformuluotas taip:

„Kompetentinga administracinė institucija nustatytam laikotarpiui gali visiškai ar iš dalies išplėsti pripažintoje tarpšakinėje organizacijoje sudarytų susitarimų taikymo sritį, kai juose numatyti bendri veiksmai ar veiksmai, kuriais siekiama bendrojo intereso, atitinkantys viešąjį interesą ir suderinami su Europos Sąjungos teisės aktais.“

Likusi šio straipsnio dalis buvo panaikinta.

11 L. 632-4 straipsnyje numatyta:

„Tokių susitarimų taikymo sritis gali būti išplėsta, tik jei jų nuostatos priimtos vienbalsiu tarpšakinėje organizacijoje atstovaujamų profesijų atstovų sprendimu. Tačiau kai susitarimai yra susiję tik su dalimi šios organizacijos atstovaujamų profesijų, pakanka tik šių profesijų vienbalsiškumo su sąlyga, kad jokia kita profesija tam neprieštarauja.

<...>

Kai nusprendžiama išplėsti taikymo sritį, taip numatytos priemonės atitinkamame gamybos regione yra privalomos visiems šią tarpšakinę organizaciją sudarančių profesijų nariams.

Kompetentinga institucija sprendimą dėl prašomo taikymo srities išplėtimo turi priimti per du mėnesius nuo tarpšakinės organizacijos pateikto prašymo gavimo. Jei pasibaigus šiam terminui ji nepraneša apie savo sprendimą, prašymas laikomas priimtu.

Sprendimai atsisakyti išplėsti taikymo sritį turi būti motyvuoti.“

12 L. 632-6 straipsnyje nustatyta:

„Pripažintos tarpšakinės organizacijos, nurodytos L. 632-1 ir L. 632-2 straipsniuose, turi teisę rinkti iš visų jas sudarančių profesijų narių rinkliavas pagal susitarimus, kurių taikymo sritis išplėsta L. 632-3 ir L. 632-4 straipsniuose nustatyta tvarka, ir kurios, nepaisant jų privalomo pobūdžio, išlieka skolingos pagal privatinę teisę.

<...>

Rinkliavos gali būti renkamos už dekrete nustatytomis sąlygomis importuotus produktus. Tarpšakinėms organizacijoms naudos gavėjoms pageidaujant, tokios rinkliavos surenkamos muitinėje šioms organizacijoms apmokant išlaidas.

Šios įmokos nėra atleidžiamos nuo parafiskalinių mokesčių.“

13 Pagal L. 632-8-I straipsnį:

„Pripažintos tarpšakinės organizacijos kiekvienais metais kompetentingoms administracinėms institucijoms atsiskaito už savo veiklą ir pateikia:

— finansines ataskaitas,

— veiklos ataskaitą ir visuotinių susirinkimų protokolus,

— kiekvieno išplėsto susitarimo taikymo balansą.

Jos pateikia kompetentingoms administracinėms institucijoms visus dokumentus, kuriuos šios institucijos prašo pateikti, kad galėtų vykdyti kontrolės įgaliojimus.“

14 1976 m. birželio 26 d. įsakymu (JORF, 1976 m. birželio 26 d., p. 5143) kompetentinga administracinė institucija pripažino *Comité interprofessionnel de la dinde française* (Prancūzijos tarpšakinis kalakutienos komitetas, toliau – CIDEF), ne pelno asociaciją pagal privatinę teisę, kaip žemės ūkio tarpšakinę organizaciją pagal Įstatymą Nr. 75-600. CIDEF jungia keturias profesines šeimas: „gamybą“, „perinimą ir skirtų perinti kiaušinių bei veislinių paukščių importą“, „pjovimą ir perdirbimą“ ir „gyvulių pašarus“.

15 Pagal jo statuto 2 straipsnį CIDEF:

„siekia:

— sujungti visas profesines iniciatyvas, siekiant organizuoti ir sureguliuoti kalakutienos rinką,

— tam sukurti statistinės informacijos sistemą, skirtą nuolat informuoti specialistus apie paukščių ūkius, pjovimą, išteklius, išorės prekybą, namų ūkių ir bendruomenių vartojimą,

— sureguliuoti kalakutienos gamybą ir rinką su pasiūlos ir paklausos dydžiais susijusiais veiksmais,

— apsirūpinti reikiamais finansiniais ištekliais,

— paprašyti suvienodinti kiekvienos profesinės šeimos nustatytas normas produktams, kuriuos jos gamina ir parduoda,

— įpareigoti sudaryti rašytines sutartis dėl prekių tiekimo ir paslaugų teikimo tarp specialistų (komitetas pasiūlys tipinių sutarčių pavyzdžius),

— kreiptis į nacionalines ir Bendrijos institucijas dėl kalakutienos profesinėms sritims bendrų problemų,

— Europos ekonominėje bendrijoje sukurti kuo glaudesnį bendradarbiavimą su kalakutienos srities specialistais kitose valstybėse partnerėse,

— imtis bet kokių naudingų iniciatyvų, kurios padėtų spręsti technines ir technologines problemas ir, be kita ko, atlikti būtinus bandymus,

— visiškai ar iš dalies užtikrinti paslaugų teikimą paukštienos gamybos, įskaitant visus produktus, sektoriaus profesinėms šeimoms su bendru interesu susijusiose srityse. Šios paslaugos patikėtos komitetui remiantis rašytinėmis sutartimis. Jų finansavimas apskaitomas atskirai ir dėl jo CIDEF negali imti jokios rinkliavos, kuri yra privaloma taikant Kaimo kodekso L. 632-6 straipsnį.“

Ginčas pagrindinėje byloje, jo kilmė ir prejudicinis klausimas

16 2007 m. spalio 18 d. priimtu tarpšakiniu susitarimu CIDEF nustatė tarpšakinę rinkliavą, imamą iš kiekvieno profesijos nario, kuriam ji atstovauja. Šis susitarimas buvo sudarytas 3 metams. Tą pačią dieną sudarytu susitarimo papildymu nustatyta, kad šios rinkliavos suma už 2008 m. bus 14 EUR už 1 000 kalakučiukų. Dviem 2008 m. kovo 13 d. kompetentingo ministro įsakymais (JORF, 2008 m. kovo 27 d., p. 5229 ir 2008 m. balandžio 1 d., p. 5412) pagal Kaimo kodekso L. 632-3 straipsnį tarpšakinio susitarimo taikymo sritis išplėsta 3 metams, o papildymo – 1 metams. Nauju minėto tarpšakinio susitarimo papildymu, sudarytu 2008 m. lapkričio 5 d., CIDEF nusprendė ir toliau taikyti tą pačią tarpšakinės rinkliavos sumą 2009 metais. Vadovaujantis Kaimo kodekso L. 632-4 straipsnio ketvirta

pastraipa, šio papildymo taikymo sritis 2009 m. rugpjūčio 29 d. buvo išplėsta implicitiniu kompetentingos institucijos sprendimu pritarti, apie kurį viešai pranešta 2009 m. rugsėjo 30 d. paskelbtu kompetentingo ministro pranešimu (JORF, 2009 m. rugsėjo 30 d., p. 15881).

17 *Doux Élevage SNC*, grupės *Doux* patronuojamoji bendrovė, kuri yra didžiausia paukštienos gamintoja Europoje, ir žemės ūkio kooperatyvas UKL-ARREE kreipėsi į *Conseil d'État* prašydami panaikinti numanomą sprendimą pratęsti 2008 m. lapkričio 5 d. papildymo galiojimą, kuris buvo laikomas priimtu 2009 m. rugpjūčio 29 d., nes administracija neatsakė į prašymą pratęsti šio priedo galiojimą, ir panaikinti pranešimą, kuriuo viešai pranešta apie šį sprendimą. Jie nurodo, kad 2008 m. lapkričio 5 d. papildymu nustatyta tarpšakinė įmoka, minėtu sprendimu išplėsta ir tapusi privaloma visiems tarpšakinės organizacijos specialistams, buvo valstybės pagalba, todėl apie šį sprendimą reikėjo iš anksto informuoti Europos Komisiją pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

18 Po 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Pearle ir kt.* (C-345/02, Rink. p. I-7139) nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi, manė, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką pripažintų tarpšakinių organizacijų nustatytos rinkliavos, paprastai vadinamos „privalomomis savanoriškomis įmokomis“ (toliau – PSĮ), skirtos finansuoti šių organizacijų nuspręstą bendrą veiklą, ir administraciniai aktai, kuriais šios rinkliavos tapo privalomos visiems atitinkamo sektoriaus specialistams, nepatenka į valstybės pagalbos sąvoką.

19 Vis dėlto, paskelbus Audito rūmų pastabas, Prancūzijos vyriausybė pranešė Komisijai apie veiksmų, kuriuos gali vykdyti tarpšakinės organizacijos, pagrindų programą, ir prie jos pridėjo 10 svarbiausių tarpšakinių organizacijų sudarytų susitarimų. 2008 m. gruodžio 10 d. sprendimu Valstybės pagalba Nr. 561/2008 (C(2008) 7846 galutinis) Komisija, remdamasi minėtu Sprendimu *Pearle ir kt.*, nusprendė, kad nagrinėjamos priemonės pateko į valstybės pagalbos sąvoką. Ji taip pat pripažino, kad dėl šių priemonių finansavimo nekyla prieštaravimų atsižvelgiant į bendrą rinkos organizavimo sistemą ir kad šios priemonės netrikdo prekybos sąlygų taip, kad tai prieštarautų bendram interesui, ir priėjo prie išvados, kad joms gali būti taikoma SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatyta išimtis. Komisija priėjo prie tokios pačios išvados ir dviejuose vėlesniuose sprendimuose. Dėl visų šių sprendimų Prancūzijos Respublika ir kai kurios suinteresuotos tarpšakinės organizacijos Bendrajame Teisme pareiškė ieškinius dėl panaikinimo, kurie vis dar nagrinėjami.

20 Pirmiausia *Conseil d'État* pažymi, kad 2007 m. spalio 18 d. tarpšakinis susitarimas buvo priimtas keturių profesinių šeimų, kurioms atstovauja tarpšakinės organizacijos, vienbalsiu sprendimu ir kad sprendimas palikti galioti tokio paties dydžio tarpšakinę rinkliavą 2009 m. buvo taip pat priimtas šių keturių profesinių šeimų vienbalsiai. Paskui ji konstatuoja, kad 2008 m. lapkričio 5 d. papildyme pateikiamas išsamus veiklos, kurią galima finansuoti iš 2009 m. CIDEF gautų tarpšakinių rinkliavų ir kuri apima informavimo veiklą, konkrečiai susijusią su kalakutiena „siekiant pagerinti įvaizdį ir skatinti pardavimą“, bendrą naminių paukščių mėsos pardavimų skatinimo veiklą, išorės santykių veiklą, atstovavimą Prancūzijos ir Europos administracinėse institucijose bei dalyvavimą Europos naminių paukščių asociacijoje, tyrimų ir vartotojų grupių apklausų atlikimo užsakymą siekiant įvertinti pirkimų lygmenį, paramos veiksmus mokslo tyrimų ir kokybės užtikrinimo veiklai bei sektoriaus interesų gynimo veiksmus, sąrašas.

21 Be to, *Conseil d'État* tvirtina, kad, pirma, šiuo papildymu neleidžiama finansuoti veiklos, susijusios su poveikiu kalakutienos rinkai, ir, antra, šiame papildyme paminėtoje informavimo veikloje visiškai nėra skirstoma pagal produktų kilmę, be to, iš jokio bylos dokumento negalima daryti išvados, kad 2009 m. surinktų rinkliavų dalis buvo išimtinai skirta tik „prancūziškos kalakutienos“ pardavimo skatinimo veiksmams tiek Prancūzijoje, tiek užsienyje.

22 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [SESV] 107 straipsnį, taikomą atsižvelgiant į 2004 m. liepos 15 d. Sprendimą *Pearle ir kt.* (C-345/02), reikia aiškinti taip, kad siekiant sudaryti galimybę įgyvendinti informavimo, pardavimo skatinimo, išorės santykių, kokybės užtikrinimo, mokslo tyrimų, sektoriaus interesų gynimo veiksmus, taip pat tyrimus ir vartotojų grupių apklausas, nacionalinės valdžios institucijos priimtas sprendimas, kuriuo susitarimo, kaip antai [CIDEF] sudaryto susitarimo dėl rinkliavos nustatymo nacionalinės valdžios institucijos pripažintai tarpšakinei organizacijai, taikymo sritis išplečiama visiems sektoriaus specialistams, ir taip ta rinkliava tampa privaloma, atsižvelgiant į nagrinėjamos veiklos pobūdį, jos finansavimo tvarką ir įgyvendinimo sąlygas, yra susijęs su valstybės pagalba?“

Dėl prejudicinio klausimo

23 Pateikdamas prejudicinį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar nacionalinės institucijos sprendimas, kuriuo tarpšakinės organizacijos sudaryto susitarimo, kuriame numatyta rinkliava siekiant sudaryti galimybę įgyvendinti informavimo, pardavimo skatinimo, išorės santykių, kokybės užtikrinimo, mokslo tyrimų, sektoriaus interesų gynimo veiksmus, taikymo sritis išplečiama visiems žemės ūkio sektoriaus specialistams, yra valstybės pagalba.

24 Pirmiausia reikia priminti, kad SESV 107 straipsnio 1 dalyje pripažįstama, jog valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

25 Šiam nesuderinamumui patikrinti SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos keturios sąlygos. Visų pirma tai turi būti valstybės įsikišimas arba įsikišimas panaudojant valstybės išteklius. Antra, šis įsikišimas turi galėti paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, juo turi būti suteiktas pranašumas pagalbos gavėjui. Ketvirta, jis turi iškreipti konkurenciją ar kelti grėsmę, kad ji bus iškreipta (minėto Sprendimo *Pearle ir kt.* 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

26 Kalbant apie pirmą iš šių sąlygų, iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tik nauda, suteikta tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybinių išteklių, yra laikoma valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Iš tiesų šioje nuostatoje įtvirtintas skirtumas tarp „valstybės suteiktos pagalbos“ ir „iš valstybinių išteklių“ suteiktos pagalbos nereiškia, kad bet kokia valstybės suteikta nauda, nepaisant to, ar ji finansuojama iš valstybinių išteklių, yra laikoma pagalba; tuo tik siekiama į šią sąvoką įtraukti tiek tiesiogiai valstybės, tiek per tos valstybės paskirtą ar įsteigtą viešąją ar privačią įstaigą suteikiamą naudą (2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 58 punktas ir minėta teismo praktika). Taigi SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas gali iš esmės apimti ir valstybės įsteigtos arba paskirtos pagalbai valdyti viešosios arba privačios įstaigos suteiktą pagalbą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Pearle ir kt.* 34 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

27 Tačiau siekiant, kad nauda galėtų būti pripažinta pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ji turi būti, pirma, suteikta tiesiogiai arba netiesiogiai iš valstybės išteklių ir, antra, priskirta valstybei (minėto Sprendimo *Pearle ir kt.* 35 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

28 Reikia pažymėti, kad, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 37 punkte, finansavimas iš valstybės išteklių yra „valstybės pagalbos“ sąvokos požymis.

29 Šiuo klausimu minėto Sprendimo *PreussenElektra* 59 ir 61 punktuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad valstybės teisės aktai, kuriuose nustatant pareigą pirkti atitinkamus produktus minimaliomis kainomis suteikiamas pranašumas tam tikroms įmonėms, o kitoms sudaromos nepalankios sąlygos, nesukelia jokio tiesioginio arba netiesioginio valstybinių išteklių perdavimo įmonėms gamintojoms ir dėl tokios pareigos šių teisės aktų atžvilgiu neatsiranda valstybės pagalba.

30 Minėto Sprendimo *Pearle ir kiti* 36 punkte Teisingumo Teismas, nagrinėdamas profesinės organizacijos taikytas rinkliavas savo nariams reklamos kampanijai finansuoti, priėjo prie tos pačios išvados ir konstatavo, kad atsižvelgiant į tai, jog dėl šios kampanijos viešosios įstaigos patirtas išlaidas visiškai kompensavo įmonėms, kurios iš jos gavo naudos, taikytos rinkliavos, jos įsikišimu nesiekiama sukurti pranašumo, kuris būtų papildoma našta valstybei arba šiai įstaigai.

31 Šio sprendimo 37 punkte Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad reklaminės kampanijos, kuri buvo nagrinėta pagrindinėje byloje, organizavimo ir vykdymo iniciatyvos ėmėsi privati optikų asociacija, o ne viešoji įstaiga, ir ji buvo tik priemonė gauti ir paskirti išteklius pirma atitinkamų specialistų sektoriaus nustatytam visiškai komerciniam tikslui pasiekti ir niekaip nebuvo susijusi su viešųjų institucijų nustatyta politika.

32 Kalbant apie rinkliavas, nagrinėjamas pagrindinėje byloje, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad jos renkamos iš privačių ūkio subjektų, kurie yra arba ne atitinkamos tarpšakinės organizacijos nariai, tačiau kurie vykdo ekonominę veiklą atitinkamame sektoriuje. Šis mechanizmas neapima jokio tiesioginio ar netiesioginio valstybės išteklių perdavimo, lėšos, gautos sumokėjus šias rinkliavas, taip pat neplaukia per valstybės ar kitos viešosios įstaigos biudžetą ir valstybė neatiduoda jokių savo išteklių, kaip antai mokesčių, rinkliavų, įmokų ar kitu pavidalu, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turėtų būti mokami į valstybės biudžetą. Šios rinkliavos išsaugo savo privatų pobūdį visą laiką ir jų nesumokėjus siekdama jas gauti tarpšakinė organizacija turi laikytis normalios civilinės ar komercinės teisminės procedūros, nes neturi jokios valstybės prerogatyvos.

33 Neabejotina, kad tarpšakinės organizacijos yra asociacijos pagal privatinę teisę ir nėra viešosios administracijos dalis.

34 Vis dėlto pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nebūtina kiekvienu atveju nustatyti valstybės išteklių perdavimo faktą, kad vienai ar kelioms įmonėms suteiktą naudą būtų galima laikyti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (žr. 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 36 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

35 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 107 straipsnio 1 dalis apima visas pinigines priemones, kurias viešosios institucijos gali panaudoti paremdamos įmones, nesvarbu, ar tos priemonės nuolat priklauso valstybės turtui. Todėl net jei sumos, susijusios su nagrinėjama priemone, ne visuomet priklausė valstybės iždui, tai, kad jos yra nuolatos valstybės kontroliuojamos ir šitaip atitinkamos valstybės institucijos gali jomis naudotis, yra pakankama priežastis laikyti jas valstybiniais ištekliais (žr. minėto Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 37 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

36 Pagrindinėje byloje nėra tenkinami Teisingumo Teismo minėto Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 37 punkte nustatyti kriterijai. Neginčijama, kad valstybės institucijos negali veiksmingai naudoti išteklių, susidariusių iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų rinkliavų, atitinkamoms įmonėms paremti. Atitinkama tarpšakinė organizacija sprendžia dėl šių išteklių, kurie yra visiškai skirti jos nusistatytiems tikslams, naudojimo. Be to, šiems ištekliams nuolat netaikoma viešoji kontrolė ir valstybės institucijos negali jais disponuoti.

37 Valstybės narės įtaka, kurią ji gali daryti tarpšakinės organizacijos veiklai sprendimu išplėsti tarpšakinės organizacijos susitarimo taikymo sritį visiems sektoriaus specialistams, nekeičia šios sprendimo 36 punkte pateiktų teiginių.

38 Iš tiesų iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose teisės aktuose kompetentingai institucijai nenumatyta teisė valdyti lėšas ar daryti įtaką jų administravimui. Be to, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 71 punkte, remiantis kompetentingų nacionalinių teismų praktika Kaimo kodekso nuostatose, kuriose reglamentuojamas susitarimų, kuriuose numatytos rinkliavos tarpšakinei organizacijai, taikymo srities išplėtimas, viešosioms institucijoms leidžiama vykdyti tik PSĮ teisėtumo ir įstatymo laikymosi kontrolę.

39 Kalbant apie šią kontrolę, reikia pažymėti, kad Kaimo kodekso L. 632-3 straipsnyje neleidžiama susitarimo taikymo srities išplėtimo sieti su viešosios institucijos nustatytų ir apibrėžtų konkrečių politinių tikslų vykdymu, nes šiame straipsnyje pateikiamas neišsamus labai bendrų ir įvairių tikslų, kurių siekti turi skatinti tarpšakinis susitarimas tam, kad kompetentinga administracinė institucija išplėstų jų taikymo sritį, sąrašas. Šios išvados negali paneigti šio kodekso L. 632-8-I straipsnyje numatyta pareiga šias institucijas informuoti *ex post* apie PSĮ panaudojimą.

40 Be to, Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje nėra jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima manyti, kad iniciatyvos nustatyti PSĮ ėmėsi ne tarpšakinė organizacija, o viešosios institucijos. Reikia pažymėti, kad, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 90 punkte, viešosios institucijos yra tik „instrumentas“, kuriuo pripažįstamos privalomomis tarpšakinių organizacijų rinkliavos, įvestos siekti jų nusistatytų tikslų.

41 Taigi nei remiantis valstybės galia pripažinti tarpšakinę organizaciją pagal Kaimo kodekso L. 632-1 straipsnį, nei remiantis šios valstybės galia išplėsti tarpšakinės organizacijos susitarimo taikymo sritį visiems sektoriaus specialistams pagal šio kodekso L. 632-3 ir L. 632-4 straipsnius negalima daryti išvados, kad tarpšakinės organizacijos veikla priskirtina valstybei.

42 Galiausiai Komisija tvirtina, kad tarpšakinių organizacijų veikla iš dalies finansuojama iš viešųjų lėšų ir kad atsižvelgiant į tai, jog viešos ir privačios lėšos neapskaitomos atskirai, visos tarpšakinių organizacijų lėšos yra „valstybės ištekliai“.

43 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad prejudicinis klausimas susijęs tik su tarpšakinei organizacijai sumokėtomis rinkliavomis, o ne su kitais galimais ištekliais iš viešojo biudžeto.

44 Be to, kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 57 punkte, tarpšakinių organizacijų naudojamos privačios lėšos netampa „viešaisiais ištekliais“ vien todėl, kad jos naudojamos kartu su iš viešojo biudžeto gaunamomis sumomis.

45 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: SESV 107 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad siekiant sudaryti galimybę įgyvendinti informavimo, pardavimo skatinimo, išorės santykių, kokybės užtikrinimo, mokslo tyrimų, sektoriaus interesų gynimo veiksmus, taip pat tyrimus ir vartotojų grupių apklausas, nacionalinės valdžios institucijos priimtas sprendimas, kuriuo susitarimo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje tarpšakinio susitarimo dėl rinkliavos nustatymo nacionalinės valdžios institucijos pripažintai tarpšakinei organizacijai taikymo sritis išplečiama visiems sektoriaus specialistams ir taip ta rinkliava tampa privaloma, atsižvelgiant į nagrinėjamos veiklos pobūdį, jos finansavimo tvarką ir įgyvendinimo sąlygas, neturi valstybės pagalbos požymių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

SESV 107 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad siekiant sudaryti galimybę įgyvendinti informavimo, pardavimo skatinimo, išorės santykių, kokybės užtikrinimo, mokslo tyrimų, sektoriaus interesų gynimo veiksmus, taip pat tyrimus ir vartotojų grupių apklausas, nacionalinės valdžios institucijos priimtas sprendimas, kuriuo susitarimo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje tarpšakinio susitarimo dėl rinkliavos nustatymo nacionalinės valdžios institucijos pripažintai tarpšakinei organizacijai, taikymo sritis išplečiama visiems sektoriaus specialistams, ir taip ta rinkliava tampa privaloma, atsižvelgiant į nagrinėjamos veiklos pobūdį, jos finansavimo tvarką ir įgyvendinimo sąlygas, neturi valstybės pagalbos požymių.

Parašai.